Mezi flexibilitou a přetížením: druhá zaměstnání a slaďování práce a osobního života

Renata Kyzlinková

Podzimní sociologická konference
Olomouc 14.10-16.10.2026

Jedna strategie, různé životní situace

PŘÍLEŽITOST

Smysluplná práce
Profesní rozvoj
Rozmanitost a autonomie

Ryan and Deci (2000 –Self determination theory)
Burke and Stets (2009) – Identity Theory

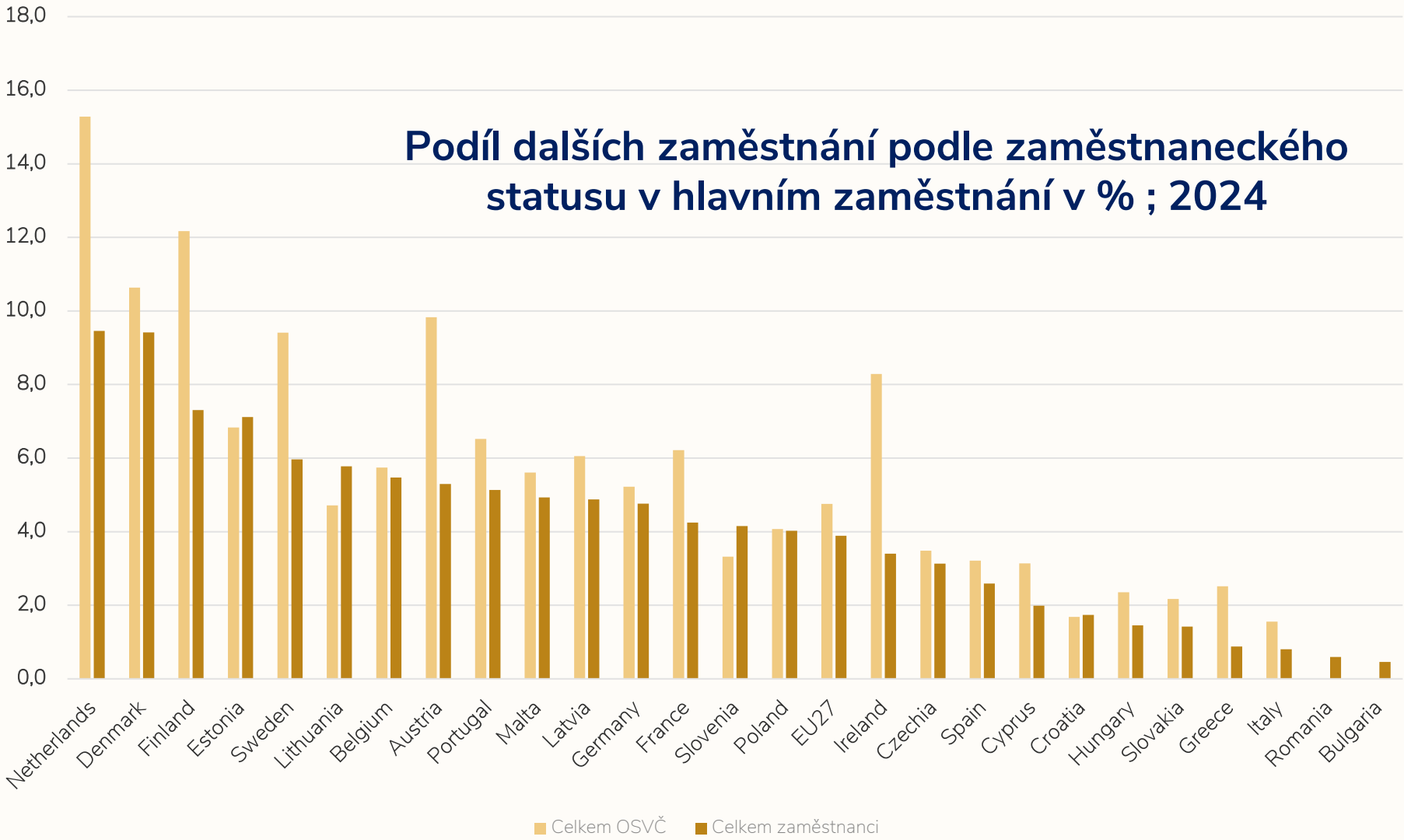
EKONOMICKÝ TLAK

Běžné životní náklady
Finanční rezerva
Nejistota hlavní práce

Kalleberg (2009, 2011); Standing (2011) – Precariuos employment

Otázka není jen „kdo má další práci“, ale proč ji vykonává a jakou zátěž vytváří.

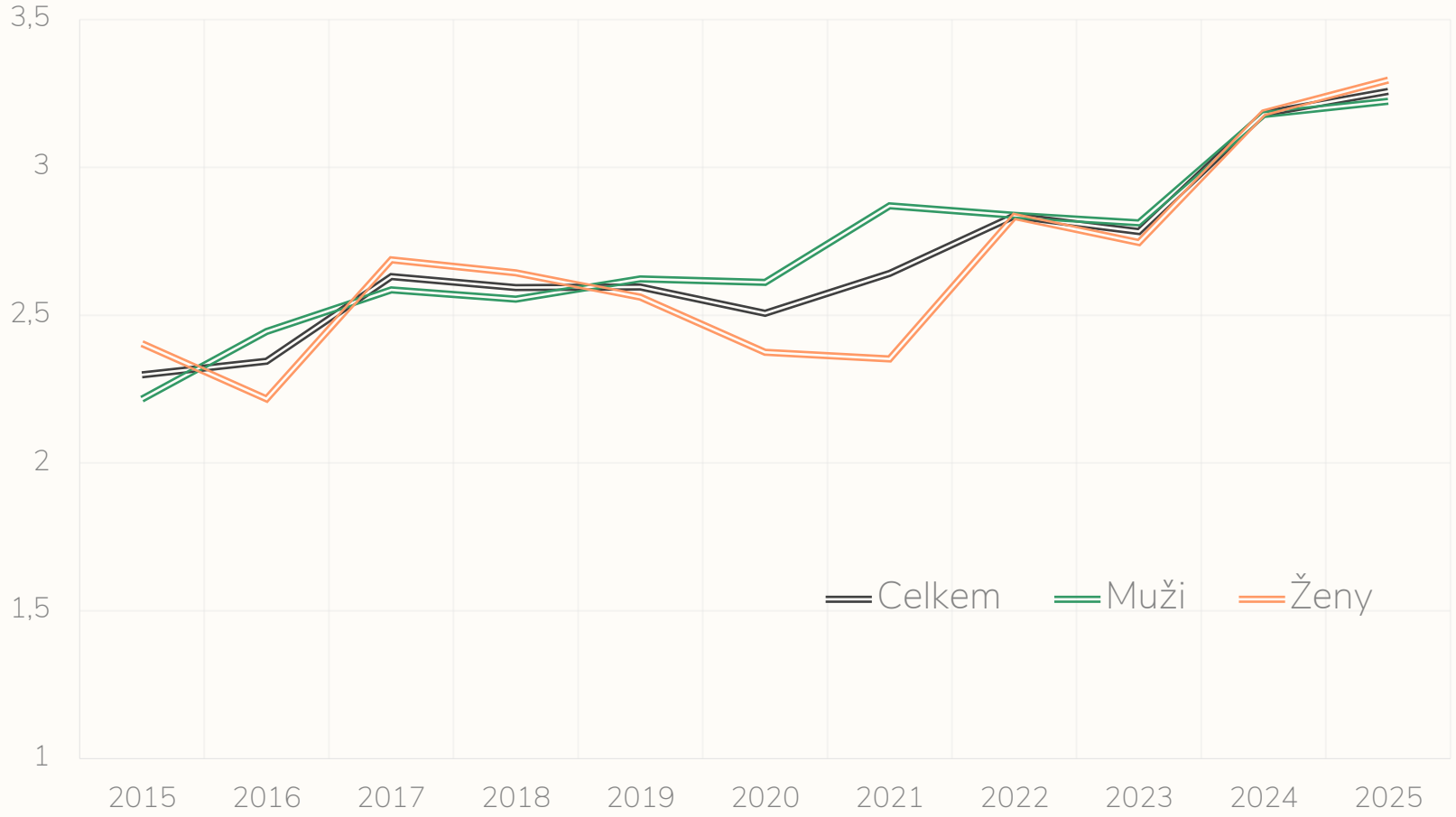
Podíl dalších zaměstnání podle zaměstnaneckého statusu v hlavním zaměstnání v % ; 2024

Source: LFS_Eurostat (more than one job in a reference week)

rilsa

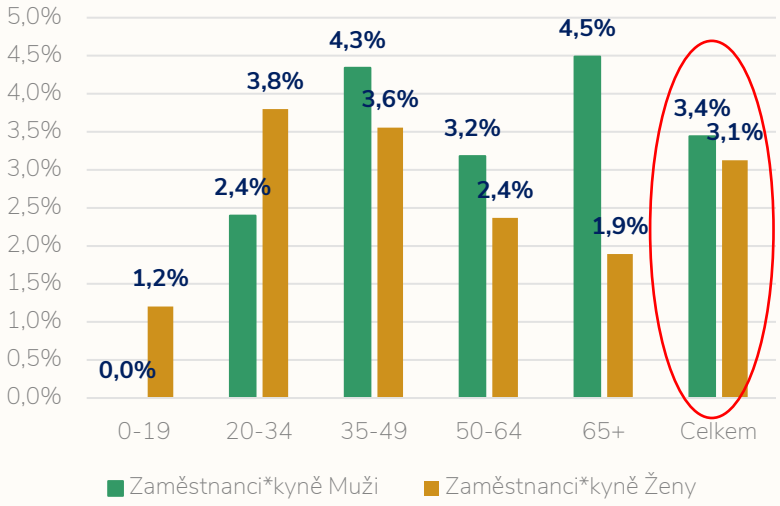
Vývoj podílu pracujících s dalším zaměstnáním na celkovém počtu zaměstnaných osob podle pohlaví v letech 2015-2025, v %

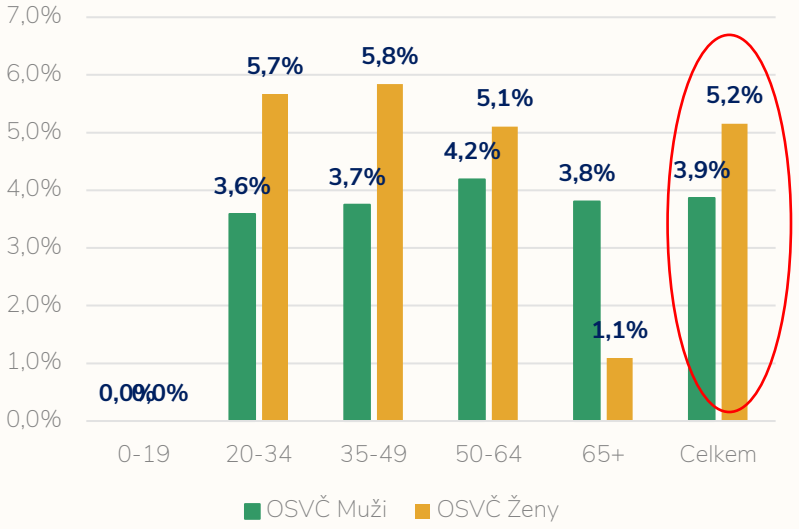
Eurostat – LFS; VŠPS 2025 roční průměry

Další zaměstnání podle statusu v hlavním zaměstnání a pohlaví

Status v hlavním zaměstnání: zaměstnanci/zaměstnankyně

Status v hlavním zaměstnání: OSVČ

U zaměstnanců je situace opačná než u OSVČ; další pracovní aktivitu si mírně častěji přibírají muži (3,4 %) než ženy (3,1 %).

Nejvyšší podíl osob s více zaměstnáními nacházíme mezi ženami, které mají v hlavním zaměstnání status OSVČ (5,2 %), mezi muži-OSVČ činí tento podíl 3,9 %.

(Zdroj: VŠPS, 2025)

DATOVÝ SOUBOR KPŽ 2025/2026 – SPECIFIKACE

Výzkumný soubor je **reprezentativní za celou pracující populaci**

Kvótní výběr: pohlaví, věk, vzdělání, velikost regionu, and sektor

Soubor **zaměstnanců n=2158** (zajištěna reprezentativita směrem dovnitř)
Soubor **OSVČ n=841** (vážením pro reprezentativitu na celé pracující populaci redukováno na n=407)

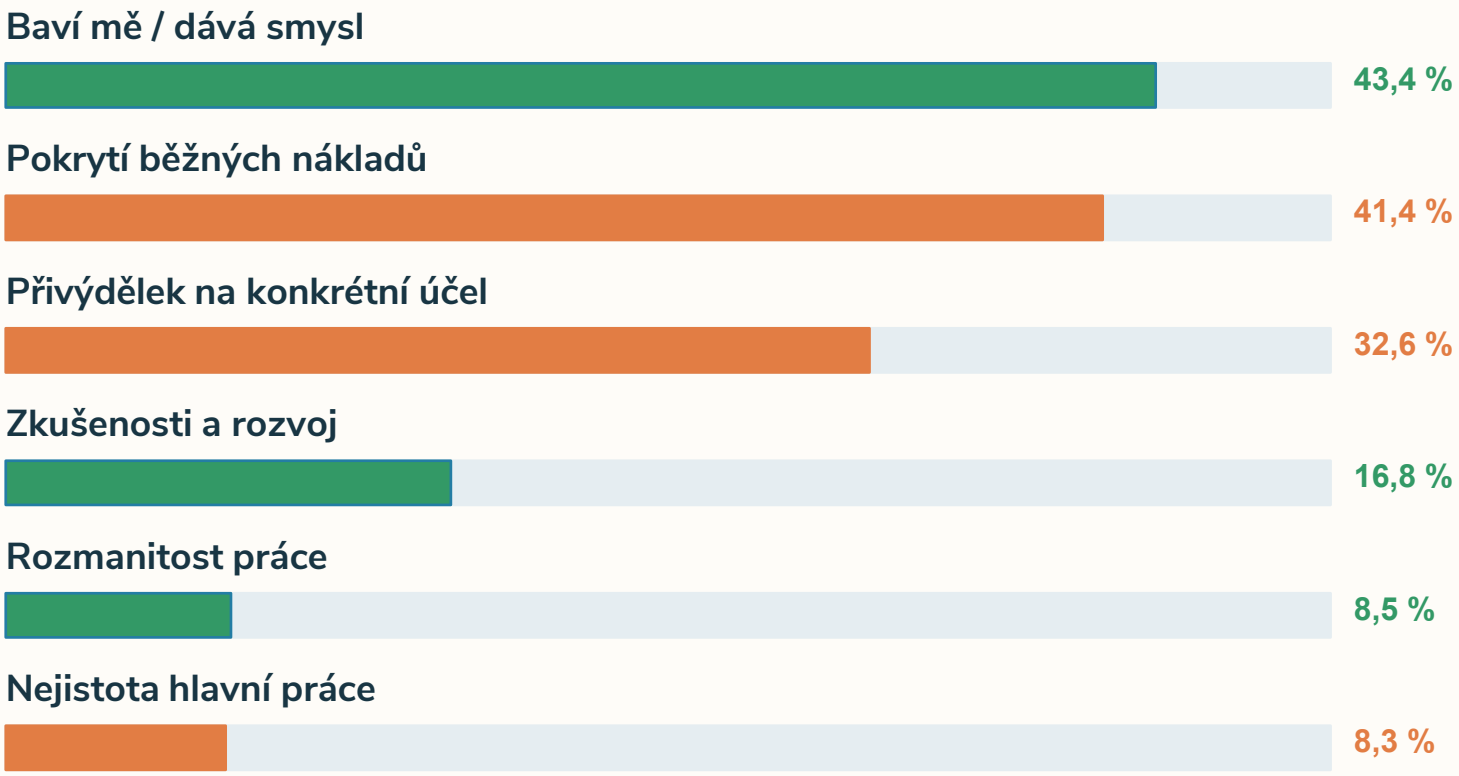
Soubor je doplněn o soubory zaměstnanců a OSVČ:
Slováci n=181
Ukrajinci n=126

Ve výsledném spojeném souboru je tedy dodržen poměr 84,1 % zaměstnanců a 15,9 % OSVČ stejně jako v populaci *(zdroj: VŠPS 2024; absolutně 436,1 tis. zaměstnanců a 822,1 tis. OSVČ).*

Pracující populace celkem:

2875 respondentů po převážení včetně cizinců

Další práce není jen finanční nutností

N = 496 osob s další pracovní aktivitou; možnost vice odpovědí ; KPŽ 2025/2026.

Rodičovství: ekonomický tlak i časové omezení

PUSH

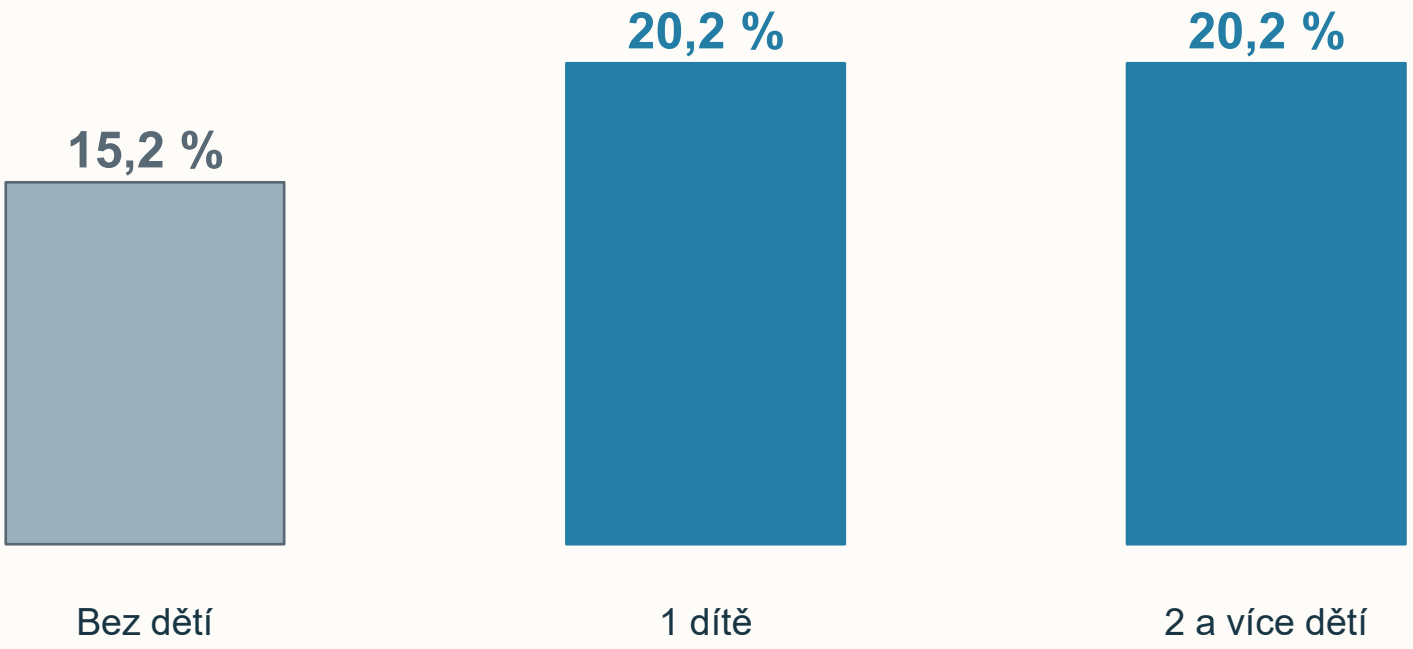
Vyšší výdaje domácnosti
Potřeba dodatečného příjmu

CONSTRAINT

Péče o děti
Omezená časová kapacita

Který mechanismus v datech převažuje?

Respondenti s nezaopatřenými dětmi v domácnosti, kteří jsou aktivní na trhu práce, mají v porovnání s bezdětnými i další výdělečnou aktivitu.

Pearsonův $\chi^2 = 11{,}943$; $p = 0{,}003$; $N = 2\,872$.

N = 2 872. Souvislost přetrvává i po zohlednění vybraných charakteristik v logistické regresi.

O.L.S. linear regression

WLB: závislá proměnná – Faktorové skóre

Obecně vzato, jak jde Vaše pracovní doba dohromady s rodinou nebo společenskými závazky mimo práci?

Jak často Vám práce zasahuje do osobního života více, než byste chtěli?

Jak často vám osobní život brání věnovat se práci tak, jak byste chtěli?

Pohlaví (Male/Female)

Status (zaměstnanec/OSVČ)

MJH (Ano/Ne)

Dependent children No/Yes

Pracovní doba – celková

Věk (3 levels)

18-29 let

30-44 let

45 a více let

Vzdělání(3 levels)

O.L.S. linear regression models

$$WLB_score_i = \beta_0 + \beta_1 MJH_i + \beta_2 Female_i + \beta_3 Children_i + \beta_4 Status_i + \beta_5 Age_i + \beta_6 Education_i + \epsilon_i$$

A následně model s interakcemi:

$$WLB_score_i = \ldots + \beta_7 (MJH \times Female) + \beta_8 (MJH \times Children)$$

Více pracovních aktivit souvisí s horší WLB

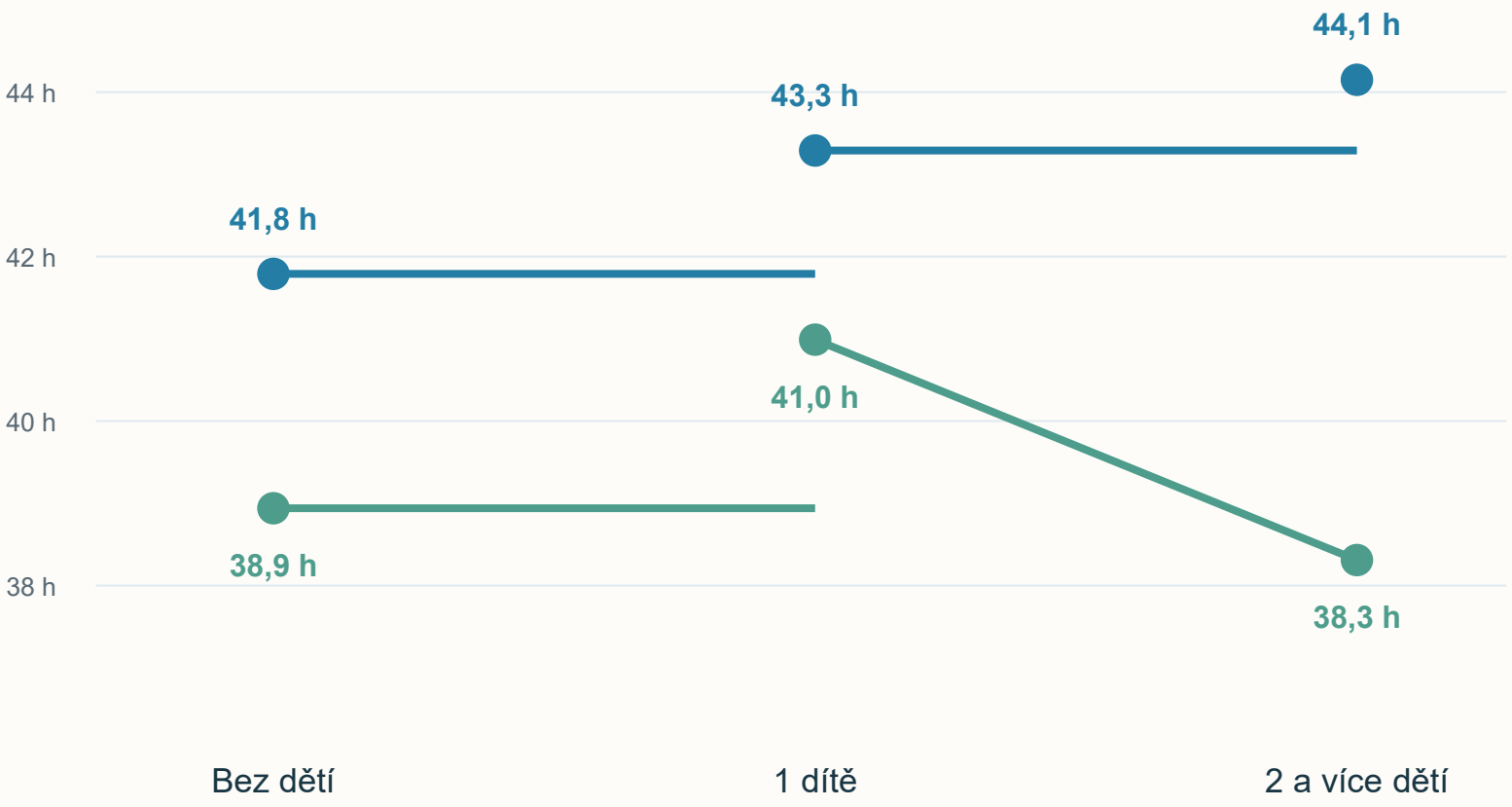
Ukazatel	B	p
MJH (ref. 0 = jedno zaměstnání)	**+0,234**	**0,004**
MJH × pohlaví	+0,101	0,295
MJH × děti	−0,024	0,808
OSVČ (ref. 1=zaměstnanci)	+0,257	**< 0,001**
Věk 45+ (ref. 30–44 let)	−0,233	**< 0,001**

Interakce nejsou statisticky významné: neprokázal se rozdílný vztah MJH–WLB podle pohlaví ani dětí.

N = 2 872; R^2 = 0,047. Vyšší skóre = horší WLB. MJH: koeficient pro referenční kategorie.

PRACOVNÍ DOBA

Přítomnost nezaopatřeného dítěte v rodině mění pracovní zátěž mužů a žen

Průměrný počet hodin placené práce týdně; neobsahuje neplacenou péči.

Co si z výsledků odnést?

1. **Nejen ekonomická nutnost**

   Motivace k další práci jsou různorodé a často se kombinují.

2. **Děti v domácnosti = častější kumulace pracovních aktivit**

   Vyšší výskyt MJH neznamená prokázanou finanční motivaci rodičů.

3. **Rozhodující může být časová zátěž**

   MJH souvisí s horší WLB; význam celkových hodin vyžaduje další ověření.

Závěry a diskuse

1. Druhá práce má dvojí tvář. Ekonomické a neekonomické motivace se často překrývají.
2. Péče o nezaopatřené děti znamená častější kumulaci výdělečných aktivity. Nelze však doložit, že by hlavním důvodem byla právě ekonomická nutnost.
3. Pracovní zátěž má genderový rozměr. S počtem dětí v domácnosti se rozsah placené práce mužů a žen vyvíjí odlišně.

- Souběh pracovních aktivit statisticky významně souvisí s horší WLB.
- Nepotvrdilo se, že by byl tento vztah významně silnější u osob s nezaopatřenými dětmi v domácnosti nebo u jednoho z pohlaví.
- Po zahrnutí celkové pracovní doby ztrácí souběh aktivit statistickou významnost.

Děkuji za pozornost

renata.kyzlinkova@rilsa.cz